

Opinienota

Registratie nr. :	068- 2017	Opsteller :	Gertjan Leeuw
Datum voorstel :	31 augustus 2017	Afdeling :	Ontwikkeling en Dienstverlening
		Portefeuillehouder :	Wethouder C. van de Ven

Onderwerp

Windenergie in het zuiden van Reusel

Voorkeur uitspreken voor

Het college stelt voor:

1. Een voorkeursscenario te kiezen uit de drie scenario's voor windmolenontwikkeling in het zuiden van Reusel;
2. Bij een keuze voor scenario B of C in ieder geval de volgende randvoorwaarden mee te geven:
 - o Er moet een substantiële landschappelijke investering worden gedaan in de directe omgeving, naast eventuele noodzakelijke landschappelijke compensatie;
 - o Er moet een substantiële investering worden gedaan in de duurzaamheid van zowel het zuiden van Reusel als de rest van de gemeente;
 - o Participatie en de sociale component wordt vastgelegd met de initiatiefnemers;
 - o Er worden beeldkwaliteitseisen gesteld aan de plaatsing van de windmolens en de directe omgeving die nader worden uitgewerkt door het college;
 - o Natuurwaarden in het gebied mogen niet onevenredig worden aangetast;
 - o Er dient een zo hoog mogelijk energieopwekkingsrendement te worden nagestreefd.

Inleiding

Eind juli ontving het college een principeverzoek voor het oprichten van 8 tot 10 windmolens in 2 lijnopstellingen aan de Strook en de Postelsedijk. Het afhandelen van principeverzoeken is een bevoegdheid van ons college. Een standpunt van ons college over dit initiatief heeft echter een flinke ruimtelijke en maatschappelijke impact. Daarom hebben we in dit specifieke geval besloten om aan de voorkant van het proces uw mening in een bredere context over het onderwerp windenergie te vragen. In deze nota willen we u verder over het onderwerp informeren en vragen wij u een keuze te maken uit 3 mogelijke scenario's, met elk een eigen impact op verschillende vlakken.

Klimaatvisie

Op 8 oktober 2008 heeft de gemeenteraad van Reusel-De Mierden de klimaatvisie vastgesteld met als doelstelling energieneutraal in 2025. In 2009 hebben ook de andere vier Kempengemeenten deze ambitie in de gezamenlijke Klimaatvisie Kempengemeenten vastgelegd. Het uitgangspunt is de Trias Energetica, opgebouwd uit drie stappen.

Stap 1: Energiebesparing dat wat bespaard wordt, hoeft niet opgewekt te worden.

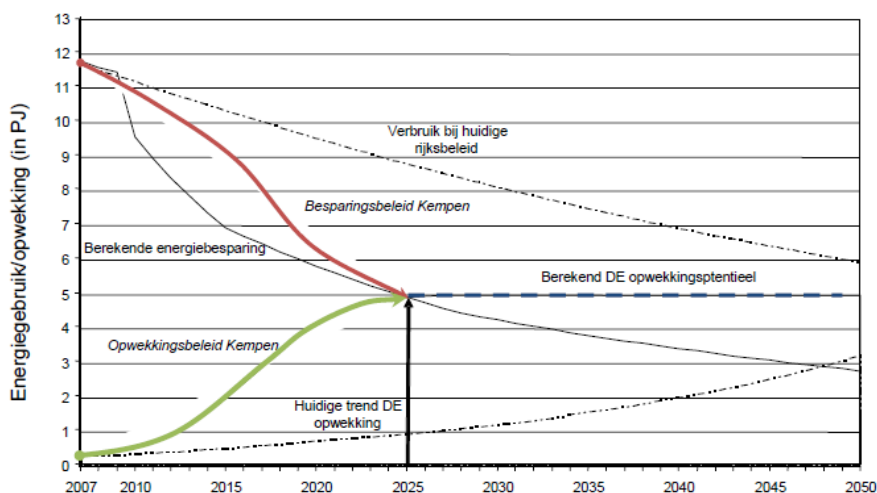
Stap 2: Het (grootschalig) duurzaam opwekken van de benodigde energievraag.

Stap 3: Het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen voor de resterende energievraag.

Het behalen van de energiebesparingsdoelstellingen is en blijft één van de topprioriteiten uit de klimaatvisie.

Ondanks alle inspanningen van de afgelopen jaren lopen we flink achter op de uitgestippelde weg uit de klimaatvisie, om in 2025 energieneutraal te zijn. Dit wordt duidelijk weergegeven in onderstaande grafiek voor alle Kempengemeenten. In Reusel-De Mierden zijn nog voldoende kansen om deze doelstelling wél te halen in 2025. Dit vraagt wel om een versnelling in handelen en het maken van duidelijke keuzes.

Energiescenario 2025



Om de mogelijkheden van grootschalige duurzaam opgewekte energie te verkennen, is binnen de Kempen een notitie grootschalige wind- en zonne-energie in voorbereiding. In deze notitie worden de randvoorwaarden afgestemd en vastgelegd, waaraan initiatieven worden getoetst. De gemeenten maken ruimtelijke keuzes, waar realisatie van grootschalige wind- en zonne-energie mogelijk is. Maar stellen ook voorwaarden aan initiatiefnemers, waarbij het creëren en hebben van draagvlak heel belangrijk is. De provincie is actief bij dit proces betrokken en bewaakt haar belangen (o.a. op het gebied van ruimte, natuur en sociaal).

Relatie structuurvisie en High Tech Agro Campus

In de concept structuurvisie is de landbouwkamer (in de businesscase benoemd als High Tech Agro Campus) een locatie waarin onder voorwaarden ontwikkelingen mogelijk moeten zijn. Het initiatief van het windmolenpark past in de visie van de voorwaardelijke ontwikkeling. Nader onderzoek moet op basis van de meerwaardebenadering helder maken welke 'principes' gelden voor de voorwaardelijke ontwikkeling. In de nieuwe structuurvisie wordt de energietransitie als onderwerp nader uitgewerkt.

Windmolens in het landschap

Het college heeft zich afgevraagd op welke locaties windmolens in onze gemeente passen. Hiervoor is advies gevraagd aan de landschapsarchitecten van HNS, die adviseur zijn bij het opstellen van de structuurvisie.

Zij zijn van mening dat het concentreren van windmolens in één gebied wenselijk is. Ook concentratie langs snelwegen is logisch, maar niet mogelijk in onze gemeente.

Het gebied ten zuiden van Reusel vinden zij, gezien het landschap, een geschikte locatie om onder voorwaarden windmolens te plaatsen. Wel moet de impact door middel van 3D-simulatie nog nader worden onderzocht. Dit is mogelijk in een vervolgproucedure. Een logische inpassing in het landschap en aansluiting op bestaande structuren, zoals het bestaande windmolenpark aan de Laarakkerdijk en plan in Bladel voor het bouwen van 4 windmolens langs de A67, zijn hiervoor essentiële elementen.

HNS concludeert dat -zoals ook is beschreven in de concept structuurvisie- landschappelijke winst gehaald moet worden uit initiatieven die op dit gebied worden geïnitieerd. Op het gebied van beeldkwaliteitseisen adviseren zij de gemeente eisen te stellen, zoals o.a. het opnemen van de installaties in de mastvoet en geen hekken rondom de turbine.

Principeverzoek

De initiatiefnemers, alle bewoners en ondernemers in de directe omgeving van het gebied (900 meter rondom de 8 molens), vragen de gemeente of deze in principe wil meewerken aan de oprichting van Windpark Kempengrens.

Voor de ontwikkeling van duurzaam ondernemen en wonen hebben de initiatiefnemers een vereniging opgericht. Het initiatief voor het windmolenpark ligt volledig bij de vereniging. Zij nemen de volledige investering voor de ontwikkeling, procedures en aanleg van het windmolenpark voor eigen rekening.

Draagvlak

Een belangrijke voorwaarde voor lokaal draagvlak is het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij het initiatief. Initiatiefnemers zijn hiervoor zelf verantwoordelijk en beschouwen dit zelf als essentiële randvoorwaarde. Alle direct betrokkenen hebben zich verenigd en participeren en profiteren mee. Ook andere belanghebbenden zijn meegenomen in de planvorming en wordt de mogelijkheid geboden om te participeren. Naast gesprekken in de buurt is recent een informatieavond georganiseerd.

Een initiatief als dit, waarbij inwoners en ondernemers zich vóóraf dermate verenigen en betrokken zijn bij het windmolen initiatief en ook nog alles zelf bekostigen, is uniek in Nederland en zeer vooruitstrevend.

Beleid en procedures

Het plan voor Windpark Kempengrens past niet in het bestemmingsplan. Daarom wordt de gemeente gevraagd om mee te werken aan een uitgebreide vergunningprocedure, inclusief een Milieu Effect Rapportage (MER). In de MER worden alle effecten van het plan op de omgeving onderzocht en alternatieven afgewogen. Ook moet het plan passen in het provinciale beleid. Door een wijziging in 2016 van de Verordening Ruimte is hiervoor ruimte ontstaan. Windparken mogen daardoor ook buiten de eerder aangewezen zoekgebieden voor windmolens geplaatst worden, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden.

Sociale component

Een belangrijke extra voorwaarde die de provincie stelt, is de sociale component. De vereniging realiseert dit door samenwerking, participatie en bewustwording. Zij willen fungeren als vliegwiel voor andere ontwikkelingen in onze gemeente. Zij helpen mee om voorwaarden te scheppen door te inspireren, onderzoeken te laten uitvoeren en te investeren. Dit leidt tot een actief betrokken gemeenschap bij de energietransitie.

De vereniging is gevraagd om tijdens de commissievergadering een nadere uitleg te geven over hun initiatief. U bent dan in de gelegenheid om zelf vragen aan hen te stellen.

Mogelijke scenario's

Het college ziet drie mogelijke scenario's met betrekking tot windenergie in onze gemeente. Dit zijn:

- A. Geen verdere windmolenontwikkeling toe te staan in onze gemeente;
- B. Een positieve grondhouding te hebben ten opzichte van het principeverzoek en het college dit verder uit te laten werken binnen de daarvoor noodzakelijke voorwaarden.
- C. Een positieve grondhouding te hebben ten opzichte van het principeverzoek en het college dit verder uit te laten werken binnen de daarvoor noodzakelijke voorwaarden. Tevens het college de opdracht te geven om verdere mogelijkheden in het zuiden van Reusel voor windenergie te onderzoeken en waar mogelijk samen met andere initiatieven te initiëren en ondersteunen.

Argumenten

Per mogelijk scenario worden de argumenten genoemd:

A. –

B1. We zetten een goede stap naar onze ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2025.

De Kempengemeenten hebben in de klimaatvisie de ambitie vastgelegd om klimaatneutraal te zijn in 2025. Op dit moment lopen we flink achter op deze doelstelling. De realisatie van 8 windmolens is niet voldoende om de doelstelling te halen, maar doet daar wel een behoorlijke bijdrage aan.

B2. Een goed initiatief wordt verder geholpen.

Dit initiatief heeft veel elementen van Samen Doen. Dit initiatief van en voor bewoners is van onderaf gestart en samen met de gemeente wordt gekeken hoe we het initiatief verder kunnen ontwikkelen.

- B3. Met het initiatief wordt geïnvesteerd in landschap, duurzaamheid en het sociale vlak.
Aan meewerken aan het initiatief zijn diverse randvoorwaarden verbonden. Dit borgt naast een plus op duurzaamheid, ook investering op andere vlakken. Zo is een investering in het landschap noodzakelijk en is vanuit de provincie de sociale component als eis gesteld. Met de invulling van onder andere die twee randvoorwaarden wordt de impact van dit initiatief groter dan alleen de realisatie van dit windmolenpark.
- C1. Onze ambitie om klimaatneutraal in 2025 te zijn, blijft haalbaar.
Als ingezet wordt op onderzoek naar meer mogelijkheden voor windenergie blijft onze klimaatambitie haalbaar. Windenergie biedt namelijk een grote bijdrage aan de opgave die we onszelf hebben gesteld voor het opwekken van energie. Eenzelfde capaciteit is met andere duurzame bronnen veel moeilijker te realiseren. Het college ziet kansen om de mogelijkheden in het gebied in het zuiden van Reusel voor windenergie nog beter te benutten.
- C2. Een goed initiatief wordt verder geholpen.
Zie argument B2
- C3. Meer mogelijkheden leiden tot een grotere investering.
Zoals al blijkt uit het principeverzoek wordt er door dit initiatief voor windenergie veel meer bereikt dan alleen het duurzaamheidsaspect. Wanneer we als gemeente inzetten op meer mogelijkheden in het gebied, wordt het vliegwiel dat ontstaat alleen maar groter. Er kan meer geïnvesteerd worden en daarnaast gaan meerdere initiatieven elkaar versterken. Ook kan van elkaar geleerd worden.

Consequenties

Per mogelijk scenario worden de consequenties genoemd:

- A1. Het halen van de doelstelling klimaatneutraal in 2025 wordt zo goed als onhaalbaar.
De realisatie van windmolens biedt veruit de beste mogelijkheden voor het opwekken van energie. Op 20 juni 2017 is aan uw raad uitgelegd dat 1 windmolen van 3 MW evenveel energie opwerkt als 10 ha zonnepanelen in veldopstelling. Zonnepanelen in deze opstelling hebben ook een forse impact op het landschap. Bij verwerping van realisatie van windmolens in onze gemeente is de doelstelling in onze gemeente onhaalbaar.
- A2. Op deze wijze wordt een goed initiatief in de kiem gesmoord.
Het college is van mening dat dit initiatief veel potentie heeft. Het is een initiatief dat van onderaf is opgestart en past binnen Samen Doen. De vereniging is bereid om zelf alle noodzakelijke investeringen van initiatief tot realisatie te doen. Dat is voor windmoleninitiatieven in Nederland uniek.
- B1. Er is meer nodig om aan de ambitie uit de klimaatvisie 2025 te voldoen.
Met alleen dit initiatief wordt een goede stap gezet, maar dat is lang niet genoeg om te voldoen aan de ambitie die wij als gemeente hebben uitgesproken. Zoals al bij consequentie A1 is aangegeven, heeft investering in windmolens het meeste rendement.
- C1. Er vindt een grotere aanpassing van het landschap plaats.
Realisatie van windmolens is alleen mogelijk als er een zeer zorgvuldig proces doorlopen wordt. In het initiatief voor het Windpark Kempengrens zijn mede daarom in de afgelopen tijd al veel onderzoeken uitgevoerd en is zorgvuldig draagvlak opgebouwd. Uit het advies dat we hebben gekregen van HNS blijkt dat het gebied in het zuiden van Reusel mogelijkheden biedt die verder onderzocht kunnen worden. De plaatsing van extra windmolens (dus afgezien van de 8 molens in het principeverzoek) in dit gebied heeft een aanpassing van het landschap zoals we het nu kennen tot gevolg. Gelet op de ambities die we als gemeente hebben, is verder onderzoek hiernaar aan te raden.

Vervolg

Afhankelijk van uw keuze gaat het college verdere invulling geven aan het proces.

Communicatie

Het college heeft er voor gekozen om tot dit moment puur ondersteunend te zijn aan de communicatie in het proces. Verantwoording voor de communicatie ligt volledig bij de vereniging. Het college heeft geadviseerd zorgvuldig en actief te communiceren over het project. Afhankelijk van de keuze op dit voorstel wordt gekeken welke rol wij hierin gaan spelen.

Bijlagen

1. Principeverzoek vereniging High Tech Agro Campus
2. Presentatie commissiebijeenkomst windenergie